

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/138/2018
Identifikačné číslo spisu:	2714206768
Dátum vydania rozhodnutia:	27.03.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Katarína Slováčková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:2714206768.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom v Žiline, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanej D. Q., bývajúcej v T., R. XXXX/XX, o zaplatenie 3.043,91 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Skalica pod sp. zn. 5 C 359/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 22. mája 2017, sp. zn. 23 Co 301/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Skalica (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 1. marca 2016 č. k. 5 C 359/2014 - 64 uložil žalovanej vo výroku I. povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 2.243,25 € s 5% ročným úrokom z omeškania od 15. októbra 2014 do zaplatenia a trovy konania vo výške 73,70 €, to všetko v pravidelných mesačných splátkach po 50,- € mesačne splatných vždy posledného dňa v mesiaci počnúc právoplatnosťou rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia, výrokom II. vo zvyšku žalobu zamietol, výrokom III. určil, že zmluvná podmienka uvedená v bode 1.2 zmluvných dojednaní v úverovej zmluve č. 0000000000052999 uzavretej medzi žalobkyňou a žalovanou v znení: „Poplatok za správu úverového účtu 3,99 eur mesačne, a poplatok za poskytnutie úveru 100,- eur“ je pre svoju neprijateľnosť neplatná.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti určenia neprijateľnosti a neplatnosti zmluvnej podmienky a v časti zamietnutia žaloby rozsudkom z 22. mája 2017 sp. zn. 23 Co 301/2016, v týchto napadnutých častiach rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanej nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania.

3. Žalobkyňa proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala 4. septembra 2017 dovolanie s tým, že dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“),

pretože právna otázka, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ešte nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená. Ako dôvod uviedla nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom i súdom prvej inštancie, ktoré podľa jej názoru nesprávne podrobili prieskumu neprijateľnosti zmluvné ustanovenia týkajúce sa poplatku za správu úverového účtu. Dodala, že tento poplatok predstavuje cenu plnenia, a preto je predmetné ustanovenie bodu 1.2 zmluvy vylúčené z prieskumu neprijateľnosti. Uviedla, že oba sudy sa len stroho vyjadrili k poplatku za poskytnutie úveru odvolávajúc sa na podobnosť s poplatkom za správu úveru a i právne posúdenie tejto časti je zjavne nesprávne. Navrhla, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu aj rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaná sa k dovolaniu nevyjadrila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), za ktorú koná jej zamestnanec s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. b/ CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť (§ 447 písm.c/ CSP).

6. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

7. Dovolanie možno podať iba ak to výslovne pripúšťa zákon (§ 419 CSP). Dovolanie nie je ďalším odvolaním a dovolací súd nie je tretou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie. Civilný sporový poriadok upravuje dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý možno podať len proti rozhodnutiam odvolacieho súdu výslovne uvedeným v zákone (§ 421 ods. 1 CSP) alebo len v prípade výskytu zákonom osobitne vymenovaných závažných procesných väd (§ 420 CSP).

8. Podľa § 422 ods. 1 CSP dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy, na príslušenstvo sa neprihliada, b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy, na príslušenstvo sa neprihliada, c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmena a/ a b/. Podľa § 422 ods. 2 CSP na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

9. Ustanovenie § 421 ods. 1 CSP vyjadruje všeobecné pravidlo posudzovania prípustnosti dovolania, pokiaľ dovolať namieta určitým (presne zákonom vymedzeným) spôsobom riešenie právnej otázky odvolacím súdom. Následne zákonodarcia v § 421 ods. 2 CSP a § 422 ods. 1 CSP negatívnou enumeráciou určil okruh rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú vylúčené z dovolacieho prieskumu, a to aj v prípade, ak by spĺňali podmienky prípustnosti podľa všeobecných kritérií uvedených v § 421 ods. 1 CSP. Z uvedeného teda vyplýva, že § 421 ods. 2 CSP a § 422 ods. 1 CSP sú ustanoveniami špeciálnymi (lex specialis) k všeobecnému ustanoveniu § 421 ods. 1 CSP (lex generalis). Aplikácia tohto právneho princípu „lex specialis derogat legi generali“ má prednosť a dovolací súd tento vzájomný vzťah ustanovení zákona už vyjadril vo viacerých rozhodnutiach ešte za účinnosti predošlej právnej úpravy podľa Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“, porovnaj sp. zn. 3 Cdo 234/2005, 3 Cdo 62/2006, 3 Cdo 96/2006, 3 Cdo 210/2007, 7 Cdo 53/2011, 4 Obdo 19/2007). Dovolací súd ani za súčasnej novej právnej úpravy nevidí dôvod na odklon od svojej vyššie uvedenej judikatúry a považuje ju za plne aktuálnu a aplikovateľnú aj dnes.

10. Citované ustanovenie § 422 ods. 1 a 2 CSP obmedzuje prípustnosť dovolania pre nesprávne právne

posúdenie vecí tzv. majetkovým cenom (*ratione valoris*). Limituje prípustnosť dovolania určením výšky sumy, ktorá má byť predmetom dovolacieho prieskumu, pričom túto výšku viaže na desaťnásobok minimálnej mzdy vo všetkých sporoch, ktorých predmetom je peňažné plnenie. Výnimku predstavujú spory s ochranou slabšej strany, keď, vychádzajúc z koncepcie zvýšenej ochrany týchto definovaných subjektov, je majetkový cenový znížený na dvojnásobok minimálnej mzdy, aby v týchto sporoch bola ponechaná možnosť dovolacieho prieskumu i pri nižších sumách plnenia. To znamená, že pokiaľ je dovolaním napadnutý výrok rozhodnutia odvolacieho súdu o peňažnom plnení, je dovolací prieskum pre nesprávne právne posúdenie vecí možný, len ak peňažné plnenie prevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy, resp. v sporoch s ochranou slabšej strany dvojnásobok minimálnej mzdy. V prípade príslušenstva pohľadávky sa prípustnosť dovolania odvíja od rovnakých limitov ako pri istine.

11. I keď v preskúmvanej veci išlo o tzv. spotrebiteľský spor, teda spor s ochranou slabšej strany, pre posúdenie prípustnosti dovolania neprichádzalo do úvahy uplatnenie nižšieho majetkového cenzu, t. j. dvojnásobku minimálnej mzdy v zmysle § 422 ods. 1 písm. b/ CSP. Účelom zníženia majetkového cenzu v sporoch s ochranou slabšej strany je totiž podľa dôvodovej správy k CSP zvýšená procesná ochrana slabšej strany, ktorou je v spotrebiteľskom spore spotrebiteľ. Táto zvýšená procesná ochrana spočíva v sprístupnení dovolania spotrebiteľovi i pri nižšej sume peňažného plnenia. Znížený majetkový cenový sa teda v spotrebiteľskom spore uplatní, ak dovolateľom je neúspešný spotrebiteľ. Pokiaľ je však dovolateľom neúspešný dodávateľ, pre posúdenie prípustnosti dovolania platí majetkový cenový vo výške desaťnásobku minimálnej mzdy. Táto interpretácia neodporuje princípu rovnosti zbraní, pretože je všeobecne známou skutočnosťou, že rovnosť subjektov je v určitých sporoch (vzhľadom na postavenie strán) len fikciou, na ktorú zákonodarca v CSP reagoval tzv. pozitívnu diskrimináciou, t. j. osobitnou právnou úpravou sporov s ochranou slabšej strany. Za takéto spory sa považujú spotrebiteľské spory, antidiskriminačné spory a individuálne pracovné spory (§ 290 až § 323 CSP), pričom slabšou stranou v nich je spotrebiteľ, zamestnanec a diskriminovaný. Ochrana slabšej strany spočíva v tom, že sa jej priznáva viac práv za účelom docelenia rovného postavenia s druhou stranou sporu, a teda dôsledného naplnenia princípu rovnosti zbraní.

12. V prejednávanej veci sa žalobkyňa meritórne domáhala od žalovanej zaplata sumy 3.340,37 € a to titulom nezaplata istiny 3.043,91 €, nezaplata úrokov 231,56 €, sankčných poplatkov 4,90 €, poplatku 60,- €, úroku 17,9 % z nezaplata istiny od 15. októbra 2014 do zaplata, úroku z omeškania 5% z nezaplata istiny a z nezaplata úrokov od 15. októbra 2014 do zaplata. Súd prvej inštancie bez návrhu vo veci určil aj neprijateľnosť zmluvnej podmienky ohľadne poplatku za správu úverového účtu 3,99 € mesačne a poplatku za poskytnutie úveru 100,- €. Odvolací súd na základe odvolania podaného žalobkyňou podrobil odvolaciemu prieskumu výrok súdu prvej inštancie v časti zamietnutia žaloby o zaplata 800,66 € s príslušenstvom a výrok o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky a rozsudkom napadnutým dovolaním žalobkyne potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach. Je nesporné, že stále ide o spor o zaplata peňažného plnenia s príslušenstvom a je irelevantné, že súd bez návrhu vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky z dôvodu jej neprijateľnosti (§ 153 ods. 3 a ods. 4 O.s.p. účinný ku dňu rozhodovania súdu prvej inštancie a § 298 ods. 1 a 2 CSP účinný od 1. júla 2016). Ak totiž súd v akomkoľvek spotrebiteľskom spore posúdi zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo inom zmluvnom dokumente súvisiacom so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti, je povinný uviesť jej znenie vo výroku rozsudku, a to aj v prípade, že sa spotrebiteľ tohto posúdenia nedomáhal.

13. Predmetom konania je zaplata sumy 3.340,37 € s príslušenstvom. Výška minimálnej mzdy v čase podania žaloby 27. októbra 2014 bola 352,- € [podľa § 1 písm. a/ Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 321/2013 Z. z., ktorým sa ustanovuje suma minimálnej mzdy na rok 2014]. Súd rozhodoval o peňažnom plnení neprevyšujúcom desaťnásobok minimálnej mzdy (3.520,- €). Prípustnosť dovolania žalobkyne bola preto v zmysle § 422 ods. 1 písm. a/ CSP vylúčená.

14. Z vyššie uvedeného dôvodu dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 421 ods. 1 v spojení s § 422 ods. 1 písm. a/ CSP prípustné, a preto ho podľa § 447 písm. c/ CSP odmietol.

15. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že žalovanej ich náhradu nepriznal, keďže jej žiadne preukázané trovy v dovolacom konaní nevznikli.

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.